

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Ilirska ulica št. 22, prvo nadstropje.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin, pri trikratni po 16 vin, pri šestkratni po 14 vin, pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so pošt. ine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Krušno vprašanje v Avstro-Ogrski.

Ministrstvo je poslalo v Berlin posebno komisijo, da preštudira navedbe in organizacijo, ki jih je Nemčija že ukrenila in jih še namerava ukreniti proti angleški politiki, stremišči za tem, da izstrada Nemčija. Študija Nemčija ne ovira, marveč želi celo, da bi veččaki, ki jih je poslala monarhija tja, znali izkoristiti in uvesti doma vse ono, kar se je izkazalo v Nemčiji kot dobro in koristno. Še več: Nemčija ima naravnost interes na tem, da Avstrija in Ogrska ukreneta o pravem času potrebne korake glede živilskih zalog v monarhiji! Razveseljivo je, da se nemški in avstro-ogrski vojni poveljstvi lepo sporazumeta, v obliki blagor bo pa tudi, če se sporazumejo poveljniki gospodarskega boja ter se podpirajo med seboj s sveti in dejanji.

Ogrska, žitna kašča države, ima res ob navadnih razmerah drugačne interese nego Avstrija, ki mora kupovati ogrsko pšenico. Ogrski poljedelec in avstrijski kupec, zlasti dunajski, sta se že večkrat sporekla. Bivši dunajski župan dr. Lueger je bil nekoč silno nejevoljen na Ogre. In nikoli morda še ni bila bolj važna naloga vlad, kakor je sedaj, presojati in končno kreniti na tako pot, po kateri se bo dalo ob sedanjem izrednem času spraviti nasprotujoče si interese v soglasje. S tega stališča pozdravljajo nekateri zlasti vstop Koerberja v ministrstvo. Skupni finančni minister Koerber utegne morda spraviti dualistiško prakso v nekakšno ravnotežje in sicer v trenutku, ko na ogrski strani odločuje vplivni Tisza. Ogrska vlada je med tem, ko so Avstrijci žitno vprašanje po-

drobno študirali, kratkoma že zaplenila vse žitne zaloge. Ogrske izvršilne določbe se pa jako razločujejo od nemških. Po nekem budapeškem magistratnem odloku posnemamo, da ostane kmetu na Ogrskem zanj in za vsakega člana družine skoro še enkrat toliko prostega žita kakor v Nemčiji. Ogrskemu kmetu pušča vlada za vsako osebo 216 funtov pšenice, rži ali ječmena. Da, celo za prašiče ogrskega kmeta določa dotična ministrska naredba precejšnje množine. Za vsako svinjo z mladitci si namreč sme ogrski kmet pridržati 200 funtov ječmena! Če primerjamo nemško naredbo z ogrsko, opazimo velikanško razliko, zakaj nemški državni svet dovoljuje nemškemu kmetu na mesec le 18 funtov pšenice ali rži za osebo, dočim je Tisza ogrskega kmeta še enkrat bolj založil z žitom.

Čimveč žita pa ostane ogrskemu kmetu doma, tem manj ga bodo mogle nakupiti žitne nakupne zadruge avstrijske na našem trgu ali ga dobiti po najvišjih cenah. Čimbolj bo pital ogrski kmet svoje prašiče z ječmenom, tem manj ga bo preostajalo za Avstrijo. Le teoretiško si moremo misliti, da utegnejo ogrski prašiči pojesti ječmen, ki bi ga v Avstriji nujno potrebovali, da bi pekli iz njega kruh za ljudi.

Problem žitnega vprašanja je v monarhiji težji, nego je bil v Nemčiji. Dualistiški sistem je že večkrat pospeševal nesporazume med obema državnima polovicama. Toda to so bili časi, ko tudi resnejša nesporazumja niso imela posebnega neugodnega vpliva. Ti časi so minili, odgovornost je danes drugačna, in dualizem bo v sedanjem stanju moral preboleti svojo prvo življensko sposobnost.

Najvažnejše delo torej ne čaka avstrijsko komisijo v Berlinu, marveč v Budapešti. Ogrji so se v tej vojni že večkrat izborni izkazali, njih državniki tudi ne bodo omahovali sedaj, marveč se bodo odločili za svoje avstrijske tovariše, odločili se bodo za to, da treba preskrbeti Avstrijce z žitom in da je važnejše za državo prehranjevanje avstrijskih prebivalcev nego pisanje ogrskih prašičev z žitom. Tam v Budapešti bo morala avstrijska komisija zaključiti svoje študije, in sicer kolikor najhitreje ji bo mogoče.

Tovariši! Rudarji!

Dne 1. januarja 1915 je stopilo v veljavo nezgodno zavarovanje za rudarje, za katero so se rudarji borili mnogo let. Dotični zakon ni popoln; nikakor ne določa vsega, kar bi rudarji smeli zahtevati; a kljub temu pa je glede rudarskega zavarovanja prinesel jako znaten napredek. Z uvedbo nezgodnega zavarovanja je odpravljena žalostna usoda, da bi se še smelo zaradi ponesrečbe za delo nezmožnega rudarja odpraviti z nizko odmerjeno provizijo. Sedaj ima vsak rudar, ki ponesreči, glede na večjo ali manjšo izgubo svoje pridobitne zmožnosti pravico do rente. Pri odmeri rente je merodajen letni zaslužek ponesrečenca. Renta znaša 60 odstotkov, če je ponesrečenec popolnoma nezmožen za delo, in če je pa poškodovanec po končanem zdravljenju tako brez moči, da potrebuje tujo pomoč, 90 odstotkov dotičnega letnega delavnega zaslužka. Pri vsakem telesnem poškodovanju, ki potrebuje več nego štiri tedne za zdravljenje, se prične z 29. dnevom bolezn pravica do polne rente, in sicer,

LISTEK.

Pravice vojakov in njihovih svojcev.

1. Kaj dobé družine vpoklicanih?

Družine vpoklicanih imajo pravico do gotove podpore. Vseeno pa je, če je možki vpoklican k navadni dolžni vojaški službi ali pa kot črnovojnik.

Kdo je opravičen, zahtevati podporo?

K družini spadajo v vsakem slučaju žena in otroci, potem pa tudi starši, staršev starši (stari oče in stara mati) in tisti in tašče, mačehe in očmi, bratje in sestre, kakor tudi nezakonski otroci.

Žena in otroci dobé tudi tedaj podporo, če živé v inozemstvu. Ostali dobé podporo samo, če živé v Avstriji.

Toda samo sorodstvo z vpoklicancem še ne zadostuje, da se izplačuje podpora. Opravičeni do podpore so samo tisti družinski člani, katerih življenjska preskrba je bila do zdaj bistveno odvisna od delavskega dohodka vpoklicanca. Če je torej član, ki spada k družini, deloma še pridobitve zmožen (zmožen, da si pridobi z delom kaj denarja za svojo življenjsko preskrbo) ali če je deloma že pridobitve zmožen in nekaj zasluži, toda nič več toliko ali še ne toliko, da bi se sam popolnoma preskrboval z življenjskimi potrebščinami, mu gre podpora. Tako so n. pr. starši vpoklicanega, ki imajo nekaj majhnega zaslužka, ali bratje in sestre vpoklicanega, ki dobivajo plačo kot učenci (n. pr. mizarjski, krojaški, čevljarjski itd. učenci), opravičeni zahtevati podporo, če je vpoklicanec do zdaj storil zanje toliko, da je

njihova življenjska preskrba bila bistveno odvisna od njegovega zaslužka.

Podpora se ne izplača tako dolgo, dokler dobiva vpoklicanec gotov dohodek ali plačo, ali če je v tako dobrih imovinskih in pridobitvenih razmerah, da ni zaradi njegovega vpoklica življenjska preskrba tistih, ki pripadajo dotični družini, nič ogrožena. O tem, če je to prav, se čujejo razne pritožbe.

Če se medtem, ko vpoklicanec služi, razmere dotičnega, njegovi družini pripadajočega člana izpremené, ali če vpoklicanec ne dobiva več dohodka ali plače, potem se more tisti, katerega zahteve do podpore so bile že enkrat odklonjene, ponovno zglašiti s prošnjo.

Kakšna je podpora?

Kot podpora dobiva vsak posameznik, ki je opravičen do podpore

1. dnevni podporni, k življenjski preskrbi spadajoči donesek in

2. dnevni podporni najemniški (stanarinski) donesek.

Samo tisti ne dobiva nobene podpore za življenjsko preskrbo, kdor živi v lastni hiši ali kdor živi v hiši, ki je lastnina vpoklicanega ali če živi v kakšnem javnem zavodu (kakor n. pr. ubožna hiša).

Kako visoka je podpora?

Kot podporni k življenjski preskrbi spadajoči donesek določa postava za vsakega posameznega, do podpore opravičenega člana za vsak dan znesek, ki je postavljen za »vojaško vseskožno oskrbovanje za glavo (moža) in dan«. Ta znesek določí vsako leto vojno ministrstvo.

če ne dalje, vsaj za čas zdravljenja. Med zdravljenjem dovoljena renta bo potemtakem o marsikaterem slučaju višja nego običajna dnevna bolniščina; razentega se razbremenjuje s to ustanovo članska bolniška blagajna.

Z uvedbo nezgodne zavarovalnice se izboljšajo tudi rente vdov in sirot smrtno ponesrečenih rudarjev. V takih slučajih dobi vdova 20 odstotkov in vsak otrok do končanega 15. leta 15 odstotkov, če pa otrok izgubi še drugega roditelja 20 odstotkov rente, in sicer z omejitvijo, da skupna vdovska in sirotinska renta ne sme presegati 50 odstotkov letnega zaslužka ponesrečenčevega. Po smrtno ponesrečenih samskih rudarjih dobe svojci, če je zahteva utemeljena v dotičnih predpisih zakona, 20 odstotno rento.

Zavarovalnica ima svoj sedež na Dunaju, upravlja jo osemnajstčlensko predstojništvo, v katerem je šest delavskih zastopnikov, šest od vlade imenovanih strokovnjakov in šest podjetniških zastopnikov. Kot instanca za pritožbe proti odlokom predstojništva je razsodišče, ki posluje za revirne okraje: Ljubljana in Zadar v Trstu.

V imenovanjih revirnih okrajev je voliti: en član predstojništva in dva namestnika, dalje 12 prisodnikov v razsodišče. Volitev za te zastope bo dne 16. aprila. To je pravzaprav oni dan, katerega morajo glasovnice krajevne volilne komisije dospeti zavarovalnici na Dunaj. Pri posameznih jamah se bodo torej vršile volitve potemtakem že prej, najbrž sredi marca meseca.

Izid volitev je za vse rudarje največje važnosti. Prav za vse rudarje! Zakaj premnogo prilik, ki prete rudarjem vobče, postavlja vsakega posameznega rudarja vedno v nevarnost, da se mu pripeti nezgoda ter da izgubi na pridobitni zmožnosti. V takih slučajih je torej nezgodna zavarovalnica dolžna, da postopa s ponesrečencem kar najbolj dobrohotno. Jamstvo, da se to zgodi, je pa le tedaj najbolj zanesljivo, če se potom volitve poklicani delavski zastopniki za pravice tistih, ki jih je zadela škoda vsled nezgode, zavzamejo stvarno in odločno zanje pri rentni komisiji, oziroma predstojništvu. Zlasti bo določevanje odškodnin in

ocenjevanje izgube na pridobitni zmožnosti važno prva leta. Zaradi tega so ob ustanovitvi nezgodne zavarovalnice bolj potrebni izborni delavski zastopniki nego kdaj prej.

Glede na to mora smatrati vsak rudar za svojo dolžnost, da se izvolijo v ta zastopstva le odločni in zanesljivi delavski zastopniki. Da se doseže ta namen, so se revirni odbori Unije rudarjev imenovanih revirnih rudarskih okrajev zedinili ter določili naslednje kandidate za

predstojništvo:

Florijan Majdič, rudar v Trbovljah, Štajersko.

namestnika:

Josip Eibler, rudar v Vordernbergu in **Ivan Katzbauer**, rudar v Rosentalu pri Köflachu, Štajersko.

To so torej kandidati za predstojništvo.

Kdo voli te kandidate?

Volijo jih skupno vsi rudarji in fužinski delavci (v kolikor so dotični fužinski delavci podvrženi zavarovanju pri novi nezgodni zavarovalnici rudarjev), ki se nahajajo v okrožju rudniškega glavarstva v Celovcu in v okrajih rudniških uradov St. Pölten ter Wels.

Vsi tovariši naj upoštevajo, da za volitve v predstojništvo tvorijo vsi rudniški kraji, ki se nahajajo v okrožjih navedenih rudniških uradov oziroma rudniškega glavarstva en edini volilni okraj. Rudarji in fužinski delavci teh krajev torej volijo kandidata Majdiča in njegova dva namestnika skupno.

Drugače pa je pri volitvah kandidatov v razsodišča, ker so volilni okraji drugačni.

Zaradi lažjega razumevanja bodi omenjeno, da bo na avstrijskem jugu obstajalo troje razsodišč nezgodne zavarovalnice rudarjev, in sicer za Štajersko v Gradcu, za Koroško, Tirolsko in Vorarlberško v Celovcu, za Kranjsko, Primorsko, Trst, Istro in Dalmacijo pa v Trstu.

Vzemimo najprej Kranjsko, Primorsko, Trst, Istro in Dalmacijo. Rudarji in fužinski delavci v teh deželah bodo, kakor videti, imeli svoje razsodišče nezgod-

ne zavarovalnice rudarjev v Trstu. Voliti torej imajo:

V predstojništvo skupne kandidate, ki so: **Majdič Florijan**, rudar v Trbovljah, Štajersko. Namestnika: **Eibler Josip**, rudar v Vordernbergu in **Katzbauer Ivan**, rudar v Rosentalu pri Köflachu, Štajersko.

Potem svoje kandidate v razsodišče, ki bo imelo svoj sedež v Trstu. Ti kandidati so:

1. **Tomaž Brus**, rudar v Idriji.
2. **Leopold Alič**, rudar v Idriji.
3. **Ivan Kogoj**, rudar v Idriji.
4. **Mihael Toff**, fužinski delavec na Jesenicah.
5. **Anton Zugvitz**, fužinski delavec na Jesenicah.
6. **Ivan Erlah**, fužinski delavec na Jesenicah.
7. **Franc Peterlin**, strojnik v Zagorju.
8. **Anton Prašnikar**, rudar v Zagorju.
9. **Franc Zahorik**, rudar v Zagorju.
10. **Paul Bučič**, rudar v Labinju.

Potem sledi Štajersko. Rudarji, in v kolikor pridejo fužinski delavci v poštev, na Štajerskem bodo zase imeli razsodišče nezgodne zavarovalnice rudarjev v Gradcu. Vsi oni rudarji torej, ki se nahajajo na Štajerskem, to so okraji rudniških uradov Gradec, Ljubno in Celje, imajo voliti in sicer: kandidate za predstojništvo kakor zgoraj, ki so:

Majdič Florijan, rudar v Trbovljah, Štajersko.

Namestnika:

Eibler Josip, rudar v Vordernbergu, in

Katzbauer Ivan, rudar v Rosentalu pri Köflachu, Štajersko.

Kandidati za razsodišče, ki jih imajo voliti tovariši na Štajerskem pa so:

1. **Anton Bauer**, rudar v Lankovcu pri Köflachu, Štajersko.
2. **Mihael Gözl**, rudar v Eisenerzu, Štajersko.
3. **Peter Gmeiner**, rudar v Zangtalu pri Voitsbergu.
4. **Elias Werner**, rudar v Fohnsdorfu, Štajersko.
5. **Eustahius Sablotnik**, rudar v Seegrabnu pri Ljubnu, Štajersko.
6. **Konrad Webersink**, fužinski delavec v Vordernbergu, Štajersko.

Podporni najemniški (stanarinski) donesek, ki pride še k prvemu, zgoraj opisanemu, znaša polovico prvega doneska.

Otroci pod osmimi leti dobé samò polovico od obeh zgoraj navedenih podpornih doneskov.

Seveda je vseeno, jeli so stanovali vsi ali samò del do podpore opravičenih z vpoklicancem v enem stanovanju ali ne.

Skupna podpora (sestoječa iz podpornega k življenjski preskrbi spadajočega doneska, in iz podpornega najemniškega (stanarinskega) doneska) znaša torej vsled onih, v okrožniški priredbi od 12. januarja 1914 za »vojaško vseskožno oskrbovanje« določenih zneskov za vsako osebo, ki živi

	in je stara več nego 8 let	in je stara manj nego 8 let
	kron	vinarjev
v Inomestu	1:50	75
na ostalem Tirolskem in Predarlskem	1:35	65
na Dunaju	1:32	66
na ostalem Nižjem Avstrijskem	1:21 ¹ / ₂	60 ³ / ₄
v Lincu	1:32	66
na ostalem Zgornjem Avstrijskem	1:14	57
v Trstu	1:30 ¹ / ₂	65 ¹ / ₂
na ostalem Primorskem	1:20	60
v Brnu	1:27 ¹ / ₂	63 ³ / ₄
na ostalem Moravskem	1:20	60
v Celovcu	1:27 ¹ / ₂	63 ³ / ₄
na ostalem Koroškem	1:18 ¹ / ₂	59 ¹ / ₄
v Lvovu	1:26	63
v Krakovem	1:20	60
v ostali Galiciji	—85 ¹ / ₂	42 ³ / ₄
v Gradcu	1:24 ¹ / ₂	62 ¹ / ₄
na ostalem Štajerskem	1:15 ¹ / ₂	57 ³ / ₄
v Solnogradu, mestu in deželi	1:23	61 ¹ / ₂

	in je stara več nego 8 let	in je stara manj nego 8 let
	kron	kron
v Opavi	1:23	61 ¹ / ₂
v ostali Šleziji	1:14	57
v Pragi	1:20	60
na ostalem Češkem	1:27 ¹ / ₂	63 ³ / ₄
v Zadru	1:20	60
v ostali Dalmaciji	1:10 ¹ / ₂	55 ¹ / ₄
v Ljubljani	1:14	57
na ostalem Kranjskem	1:05	52 ¹ / ₂
v Černovicah	1:12 ¹ / ₂	56 ¹ / ₄
v ostali Bukovini	—91 ¹ / ₂	45 ³ / ₄

Kdor živi v inozemstvu in ima pravico do podpore, dobi 1:20 K, otrok pod osmimi leti 60 vin.

Če ima torej vpoklicanec ženo in dva otroke, od katerih je star eden več nego osem in drugi manj nego osem let, ter podpira toliko svojo mater, da živi večinoma z njegovo pomočjo, in stanujejo vsi na Dunaju, potem dobé te štiri osebe skupaj na dan

trikrat 1:32 K 3:96 K
enkrat —66 K (za otroke, ki še nima osem let) —66 K

torej vsa družina . . . 4:62 K

Podpora za vse družinske člane skupaj pa ne sme prekoračiti navadnega dnevnega zaslužka vpoklicanca. Več kakor navadno zasluži vpoklicani, ne more dobiti družina, pa naj šteje še toliko oseb. Če je torej zaslužil vpoklicani, katerega družina bi imela po gorenjem računu pravico do podpore v znesku 4:62 K, povprečno le 4:50 K na dan, dobiva tudi družina na dan samò 4:50 K.

Če je bil kakega družinskega člana vpoklicani podpiral, toda le z manjšim zneskom, nego je postavna podpora, po-

7. **Anton Jamernek**, rudar v Steyrelu pri Wies, Štajersko.

8. **Ferdinand Walenčak**, rudar v Velenju, Štajersko.

9. **Ivan Urlep**, rudar v Hrastniku, Štajersko.

10. **Ludvik Kolenc**, rudar v Trbovljah, Štajersko.

Kandidate za razsodišče v Celovcu objavimo še.

Tovariši! Rudarji! V Uniji rudarjev avstrijskih organizirani rudarski zastopniki so od nekdaj tako pri bratovskih skladnicah kakor tudi v drugih zastopih v nasprotju z onimi, ki so prišli iz drugih organizacij, imeli samo en končni namen: varovati pravice rudarjev. — Zato smatram vsak rudar za svojo dolžnost, da voli navedene kandidate.

-S tovariškim pozdravom

Revirni odbor Unije rudarjev avstrijskih v Trbovljah.

O prejšnjih rusko-turških vojnah.

Rusija in Turčija sta imeli, kakor nam pove zgodovina, dve vojni. Prva rusko-turška vojna je bila v letih 1828 in 1829, druga v letih 1877 in 1878.

Leta 1827 je bila Turčija nesposobna za obrambo. To priliko je izrabila Rusija ter prisilila sultana, da je podpisal v Atjermanu traktat (pogodbo), ki je urejal državnopravne razmere Srbije, Moldave in Valahije v zmislu predlogov, ki jih je stavila Rusija, ter zagotovil Rusiji nekaj čerkesko-abhaziškega obrežja. Rusija s tem še ni bila zadovoljna. Med Turčijo na eni strani in Anglijo ter Francijo na drugi strani je bil nastal spor glede grškega vprašanja. Turško brodovje je bilo ob tej priliki v pomorski bitki pri Navarinu uničeno. Ruska vlada je izzvala nov spor, pričela vojno, ter je grof Djebič prišel prav do Odrina s svojo vojsko in že je bila nevarnost za glavno mesto Carigrad. Mir, ki sta ga nato sklenili Rusija in Turčija v Odrinu, je končal dne 14. septembra 1829 to vojno, silno omejil oblast porte ter povečal vpliv Rusije v Orientu. Porta je morala dovoliti v neodvisnost Grčije, v skoro popolno samostojnost po-

donavskih kneževin in priznati dosmrtno vlado njih knezov, odstopiti več obrežnih krajev na izhodnem obrežju Črnega morja, zavezati se, da plača deset milijonov zlatov vojne odškodnine ter dovoliti prost prehod ruskim trgovskim ladjam skozi Bospor in Dardanele.

Leta 1877 je napovedal car Aleksander dne 24. aprila Turčiji vojno in še tisti dan so prekoračile prve čete rumunsko mejo. Rumunija se je pridružila Rusiji, je odpovedala porti podložništvo (vazalstvo) ter se proglasila za neodvisno državo. Vojna je končala neugodno za Turčijo, ki je sklenila dne 3. marca 1878 Sv. Štefanski mir. Ta mir je zagotovil Rusiji gospodstvo na Balkanu in Turčiji je bil usojen le negotov obstoj, kar je pa jelo skrbeti zlasti Anglijo. Z naglico in velikim krikom se je jela oboroževati ter zahtevala, da mora Rusija šentšefansko mirovno pogodbo predložiti evropski konferenci, ki jo po svoji razsodnosti spremeni. Ze 13. februarja 1878 je kljub formalnemu protestu porte angleška oklopna mornarica vdrla v Marmarsko morje. Po posredovanju Bismarcka se je sešel dne 13. junija 1878 Berlinski kongres, ki je zlasti sklenil neodvisnost Rumunije, Srbije in Črne gore; Bulgarija je postala samoupravna kneževina, ki je plačevala Turčiji tribut (davek). Izhodna Rumelija pa je dobila kot provinca kristjanskega namestnika. Avstrija je dobila na tem kongresu nalog, da zasede Bosno in Hercegovino ter ju uredi; Angliji je bilo naročeno, da zasede otok Ciper ter ga upravlja; Rusija pa je dobila ozemlja Kars, Ardahan in Batum. Tudi Grčija je zahtevala nekaj zemlje, toda kongres ji je svetoval, da naj se glede svoje zahteve sama pogaja s porto. Vojni stroški, ki jih je morala Turčija plačati, so pa bili določeni na okolo 830 milijonov frankov.

Svetovna vojna.

Zadnji dogodki na severnem bojišču so prevevali vso javnost ter bili objekt domačim in tujim poročilom. Bitka južno od Dnjestra se je razvila v boje za postojanke, kar daje vojni za Stanislavov poseben značaj. Rusi so tam zbrali večja ojačenja, da bi zabranili prodiranje av-

strijske armade proti severu, prešli so v ofenzivo proti Bukovini in obenem tudi v severni Poljski, kar dokazuje, da so ojačili obe skrajni krili, hoteč prodreti bojno črto obeh zaveznikov. Tudi v zahodnih Karpatih sta dosegli avstrijska in nemška armada večje uspehe, zakaj tam so ujeli več tisoč Rusov in zajeli mnogo vojnega materiala. Karpatski prelazi razen Dukle so sedaj vsi prosti sovražnikov.

Nemci prodirajo v severni Poljski polagoma proti Varšavi. Kako in kdaj pravzaprav nameravajo pričeti z odločilno ofenzivo proti Varšavi, zlasti z ozirom na vojno črto v srednji in južni Poljski, to je tajnost vojnega poveljstva.

Vobče se vrše te dni v Bukovini artiljerijski in pešaški boji, v Karpatih in na Poljskem pa zlasti artiljerijski boji, ki so zlasti pri Stanislavu ljuti.

*

Precejšnje uspehe so dosegli Nemci na francoskem bojišču. Francozi in Angleži so napovedano ofenzivo zopet pričela, pa niso dosegli prav nobenega uspeha. Posebno hudi boji so bili v Champagni, kjer so Francozi večkrat skušali prodreti nemško bojno črto. Izjalovili so se jim tudi enaki poskusi v Argonih. Vsa ofenziva je imela najbrže namen, oslabiti nemško armado do izhoda, toda dosegla ni drugega kakor to, da so imeli Francozi velike izgube ob neuspešnih napadih.

*

Francija in Anglija sta poslali zopet pred Dardanele okolo 60 bojnih ladij in obstreljavale trdnjave ob vhodu. Pot v Carigrad je težavna. Tudi o politični važnosti Carigrada ni nobenega dvoma. Vprašanje pa je, s kakšnimi žrtvami in s kakšnim namenom se hočeta Anglija in Francija polastiti Carigrada ter ožin Dardanel in Bospora. Ali morda zato, da izročita vse skupaj Rusiji?

Turčija je mnenja, da bo brodovje težko doseglo uspeh, drugi pa trde, da bo ta velikanska sila kos stavljeni nalogi. Ožino čuvajo trdnjave ob obeh straneh, v ožini sami pa so položene mine. Z ladijskimi topovi se trdnjave ne razdirajo in

tem dobi ta družinski član samò toliko, kolikor mu je vpoklicani resnično dajal. Če je torej kdo, ki nima žene in ne zakonskih otrok, dajal svoji materi ali svojim nezakonskim otrokom samo 20 K mesečno, dobila mati kakor otrok samò po 66²/₃ vinarjev dnevne podpore.

Če je vpoklicanec dezertiral ali če ga je obsodilo vojaško sodišče v težko ječo (ne pa, če je bil kaznovan z navadno ječo ali zaporom), potem se od dneva dezertacije ali od dneva obsodbe ne izplača nikakršna podpora več.

Podpora teče od dneva, ko izgubi družinski vzdrževalec z vpoklicom priliko za pridobitev zaslužka z delom, in traja do dneva povratka v bivališče. Torej tudi čas potovanja se vračuna, prav tako čas, ki ga preživi vpoklicani v kakšnem zdravilišču ali oskrbovališču; dalje čas, v katerem se nahaja vojak v vojnem ujetništvu.

Če je vpoklicanec padel v boju ali če se ga po boju pogreša ali če umre vsled telesnih poškodb ali vsled bolezni, ki jo je dobil v vojaški službi, potem dobivajo tisti, ki imajo pravico do podpore, podporo dalje še šest mesecev po smrti ali po pogrešitvi, četudi se vojna tekom teh šestih mesecev konča. Po teh šestih mesecih imajo dotičniki samo še pravico do majhne, takozvane vojaške oskrbnine.

Podpora ni zaplenljiva.

Podpore sodišče ne more zapleniti (zarubiti), tudi je vsako zaplenjenje neveljavno. Samò zneski, ki jih izplačuje izrečno kakšna oblastnija ali občina kot predujem na podporo, se smejo odračunati.

Kako zahtevamo podporo?

Podporo sme zahtevati tudi vpoklicani, če mu ostaja še toliko časa; za njo se pa lahko pobrigajo tudi drugi dru-

žinski člani, če so opravičeni do nje. Torej žena, starši itd. Za zakonske otroke more zahtevati podporo tudi mati, za nezakonske pa jerob.

Zahtevo je naznaniti občini, v kateri živi dotičnik, ki misli, da je opravičen do podpore. Na Dunaju so to občinski uradi v okrajih. Če živijo družinski člani v različnih krajih ali okrajih, zahtevajo torej podporo lahko pri različnih oblastnijah. Če živi tisti, ki ima pravico do podpore, na Ogrskem ali v Bosni, potem mora naznaniti zahtevo pri politični oblastniji pristojnega kraja vpoklicanca. Če živi opravičenelec do podpore izven Avstro-Ogrske, potem se treba zgledati zaradi podpore pri bližnjem konzulatu ali bližnjem poslanstvu.

Pismene prošnje (prijave) niso potrebne, ker imajo vse oblastnije, ki pridejo v poštev, na razpolago formularje, ki jih popišejo v zmislu izjav do podpor opravičenih. Zmerom je dobro, vzeti ob zgleditvi s seboj dokumente, iz katerih se razvidi, da je dotičnik v sorodstvu z vpoklicanim. Žena naj predloži torej poročni list, otroci pa naj izkažejo svoje sorodstvo s krstnimi listi.

Če prinese kdo pismeno prijavo, ni treba zanj nobenih kolkov. Prijava se odpošlje lahko tudi po pošti. V takem slučaju ni treba prilepiti znamke, če se napiše poleg naslova na kuverto: »Tiče se pravice do podpore. Po § 12. zakona z dne 26. decembra 1912, R.-G.-Bl. 237, poštnine prosto.«

Prijava naj se izvrši takoj po dostavitvi vpoklicne listine ali po objavljenju vpoklicnega povelja, in če ni za to časa, takoj po odhodu k vojakom. Tekom dveh mesecev po odhodu vpoklicanega ali tekom šestih mesecev po smrti ali po pogrešitvi vpoklicanega se prijava mora napraviti; sicer je prepozno.

(Dalje.)

Angliji in Franciji se poskus utegne šele tedaj posrečiti, če izkrca v Mali Aziji, zlasti pa na polotoku Galipoli svoje čete, katerim bi se turška vojska nemogla upirati.

Mi smo že itak razpravljali o pomenu teh dveh morskih ožin.

Turčija se sedaj pripravlja na obrambo Dardanel in Carigrada. — V Egiptu prevaža težke topove k Sueškemu prekopu; v Kavkaziji pa mirujeta oba nasprotnika.

Domači pregled.

Čitateljem. Nadaljevanje opisa Indije smo odložili za nekaj števil. Sedaj bomo priobčevali zakonite določbe o pravicah vojakov in njih svojcev do podpor. Te določbe, oziroma pojasnila bomo potem ponatisnili, da jih lahko vsakdo kupi, ki jih potrebuje. Naročila na brošuro sprejema uprava našega lista že sedaj.

Prebiranje črnovojnikov od 37. do 42. leta. Poseben odlok poziva k prebiranju črnovojnikov od 37. do 42. leta. V poštev pridejo črnovojniki, rojeni od leta 1873. do vštetega 1877. leta, ki niso bili potrjeni ali pa so bili do 31. julija 1914 vsled superarbitracije odpuščeni iz skupne vojske, mornarice, deželne brambе ali orožništva; nadalje tisti, ki so šele pozneje pridobili avstrijsko, ogrsko ali bosansko-hercegovinsko državljanstvo in še niso bili na naboru. Označeni se bodo morali od časa razglasitve odloka pa do 20. marca zglasiti pri občinskem uradu svojega bivališča. S seboj morajo prinesiti potrebne listine, n. pr. krstni list, domovinski list, delavsko ali službeno knjižico. Prebiranje se bo vršilo od v času 6. aprila do 6. maja.

Črnovojniški nabori na Ogrskem. Domobranski minister je poslal magistratom razglas, ki vsebuje podrobna navodila za izbiranje etnikov 1873., 1874., 1875., 1876. in 1877. črnovojniškega razreda B.

Malo gledališče. V soboto, dne 6. marca se vprizori prvič burka noviteta, »Španska muha«, burka v treh dejanjih, ki je povsod zbudila veliko smeha. — V nedeljo 7. marca pa prvič komedija »Žena polkovnikova« v treh dejanjih in s predigro; za slovenski oder priredil Fr. Govekar. Pri tej predstavi gostuje gospa Grom, bivša članica jubilejnega gledališča v Ljubljani, v ulogi vdove gospe Caldevaris. Debutantka se namerava posvetiti slovenski umetnosti, kar je prav posebno hvalevredno. Slovenščina ji dela še nekoliko težko, toda ob njeni inteligenci in marljivosti bo mogoče to neprimliko premagati. — Ker vpliva, — kakor trdijo zdravniki — na rekonvalescente humor in smeh blagodejno in pomaga k zdravljenju, je vodstvo »Malega gledališča« ponudilo rekonvalescentom v lazaretu »Mladike« za »Špansko muho« 12 sedežev. — Za prihodnji četrtek, dne 11. t. m. se pripravljajo tri enodejanke, in sicer: »Favoritka«, »Vražja divizija« (Tovórš ördög) in »V vojno mora«.

Oddaja žita iz Ogrske. C. kr. kor. urad poroča 2. t. m.: Z ozirom na pogajanja avstrijske vlade z ogrsko se pričakuje, da prepusti ogrska vlada nekaj za-

log žita in moke. Gre pred vsem za koruzo. Da se oddajanje izpelje, je ustanovilo poljedelsko ministrstvo urad »koruzno centralo«, ki prevzema po trgovskih načelih koruzo od konzorcija, ki pooblaščen po državi nakupava na Ogrskem žito in da prepelje blago v Avstrijo, kjer se koruza posuši. Koruzna moka se namerava oddajati po vojni žitni centrali. Vodstvo koruzne centrale se je poverilo svetniku trgovske zbornice Fricu Mendel; račune in blagajno vodi Anglo-avstrijska banka.

Najvišje cene moki v Budimpešti. Magistrat je določil ceno z otrobi mešane koruzne moke s 1. t. m. s 44 K 22 vin. za 100 kg. Pšenična moka 0 stane 100 kg 68 K 68 vin., ječmenova moka 44 K 18 v., krompirjeva moka 42 K, riževa moka 52 kron 100 kg.

Kmetovalcem Avstrije je izdal poljedelski minister Zenker poseben oklic, v katerem jih opozarja na važnost neutrudljivega dela na polju. Niti najmanjši košček zemlje naj ne ostane neobdelan. V prvi vrsti naj se goje take rastline, ki služijo človeku neposredno za živež. Kjer je ugodna zemlja za jaro pšenico in jaro rž, naj se sejata, kjer ne, naj se sejata ječmen in oves, ki nista tako izbirčna glede tal. Dalje je priporočati pridelovanje graha in fižola, zelenjavo vobče in zlasti zgodnji krompir, kar bo uspelo posebno v južnih deželah monarhije. Marsikaj od teh pridelkov se da prav lepo vzgojiti na hišnih vrtilih. Zenker priporoča dalje varčevnaje s semeni ter temeljito obdelovanje polja. Za dobavo olja, ki ga utegne nedostajati priporoča minister, da se naj seje jaro ogrščico in jaro repico ter lanene rastline, ter konoplje in lan, da bomo imeli več domače preje.

Draginja. Že pred meseci je pooblastilo ministrstvo deželne vlade, da smejo dovoliti občinam in okrajem rekviriranje živil. Po nekaterih krajih so deloma vpoštevali to naredbo ter zagotovili dobavitelje za posamezne potrebščine, nekatere občine pa so kar nakupile nekaj blaga in — ga shranile. Zdi se nam prav tako, kakor bi občine v tem pogledu ne bile poznale svoje naloge glede izrabe prilike, ali pa so bile tako malomarne, da se jim ni zljubilo resno in v pravem času organizirati ustanov, ki bi bile kos taki nalogi po svoji delavnosti in strokovni izobraženosti. Delovanje na tem polju bi se bilo moralo pričeti takoj spočetka vojne, ker bi se bila s tem občinam prihranila ogromna nepotrebna bremena, siromašnim slojem pa dala prilika, da bi bili s svojimi majhnimi dohodki bolje živeli nego žive. Izkoriščanje na trgu je brezobzirno, dasi je še sedaj dovolj blaga po kmetih in v velikih trgovinah, in tudi cene bi bile zmerne, če bi se bile občine, če že ne po svoji inicijativi pa vsaj po inicijativi ministrstva preskrbele z vsemi potrebščinami, ki so bile še takrat na razpolago in po zmernih cenah.

Vojni davek za premožne. Na Reki so cel teden popisovali osebe, ki imajo nad 20.000 kron letnega dohodka. Te osebe bodo morale plačati posebni vojni davek, katerega bo proračunal posebni davčni odsek.

Roko je zdrobilo v torek 2. marca v pivovarni »Union« sodruhu Rud. Podbevšku. Ponesrečenec je bil uposlen pri stroju za umivanje sodčkov, pri čemer ga je nesreča dohitela.

Na pegastem legarju je obolelo od 21. do 27. m. m. v naši državni polovici 432 oseb.

Do jeseni superarbitrirano moštvo voj. uprava vpoklicuje na 1. april. Tisti superarbitriranci, ki do 1. aprila ne bodo zdravi oziroma sposobni za orožje, dobe

brez nadaljnjega superarbitriranja dopust do 1. oktobra. Temu pozivu se mora do tično moštvo odzvati.

Tritisoč delavcev izprtih. V torek dne 23. februarja je obstrelil 25letni ključar Ivan Tussar s samokresom 52letnega delovodjo Ivana Spazzapana v tržiški ladjedelnici na Goriškem ter ga v zaledju lahko poškodoval. Kaj ga je zavedlo k temu brezupnemu činu, ni znano, ker ni nikomur povedal svojega namena. Spazzapan pravi, da je Tussar že delal pri njem kot deček v Lloydovem arzenalu, v petek pa je dokončal svoje delo, in ko ga je Spazzapan hotel prideliti drugi partiji, se je Tussar uprl in zahteval odpust. Jasen bo slučaj šele tedaj, ko pove tudi Tussar svoje razloge. Dejanja Tussarjevega nikakor ne moremo opravičevati, vendar pa je dejstvo, da je Spazzapan nepriljubljen v ladjedelnici, dokazano s tem, ker se je izvršilo na Spazzapana že več napadov, ki so pa vedno bili zanj brez hudih posledic. Ravnateljstvo je odredilo, da se je delo v ladjedelnici med preiskavo ustavilo. Izprtih je bilo torej tritisoč delavcev zaradi ene osebe in izročenih mnogo družin gladi. V ponedeljek dne 1. marca se je zopet pričelo delo v ladjedelnici in so bili sprejeti vsi delavci razen 40, ki jih ravnateljstvo ne mara več sprejeti. — Dodatno nam poroča verodostojen zaupnik, da Tussar ni pripadal organizaciji in ni imel prav nič opraviti z organizacijo. Povod izprtju je morda dala organizacija vsaj indirektno s tem, ker je napravila glede ladjedelnice obširno ovadbo na vojno ministrstvo zaradi razmer, ki jih nista odobraval ne tržiški admiralat in ne tržiško okrajno glavarstvo.

Kinematograf Ideal. Za soboto 6.—8. marca: »Ingeborg Holm« ali »Daj nam danes naš vsakdanji kruh«. (Genljiva drama v 5 dejanjih.). — Torek 9.—11. marca: »Stara pesem«. (Senzacijska drama v 4 dejanjih po igri enakega imena Feliksa Philippi.). — Petek 12. marca: »Marketerica«. (Izborna vojaška humoreska v 3 dejanjih. Nordiskfilm.).

Slabo se konča lahko izprehod, če smo se na njem četudi dozdevno v začetku le malo prehladili. Najprej je le nahod, potem malo hripavosti, potem čutimo nekoliko bodeža v plečih in kdo ve, kakšen bo konec. Zato je res sreča, če imamo doma Fellerjev zeliščni esenc-fluid z znamko »Elza-fluid«, ki lušči sliz in lajša bolečine, in moremo tako zlo hitro pregnati. Fellerjev fluid naj bi pa bil tudi v vsaki hiši! Saj stane 12 steklenic le 6 kron franko pri lekarnarju E. V. Fellerju, Stubica, Elza-trg 334 (Hrvatsko).

Svetovni pregled.

Oblegovalno stanje v Sibiriji. V Sibiriji je proglasila Rusija oblegovalno stanje.

Popisovanje živil v Petrogradu. Tu popišejo vse zaloge rži, ržene moke, pšenične moke, ovsa, sena, surovega masla, jajc, soli itd.

Rusija vpoklicuje do 55. leta. Vsi ruski domobranski rezervisti prvega razreda do 55. leta, ki bivajo v Švici, so dobili pozive, da morajo do 13. marca odriniti pod orožje.

Angleška pripravlja državni preobrat na Portugalskem. Angleška je z vlado Castra na Portugalskem nezadovoljna. Pripravlja državni preobrat na korist bivšega kralja Manuela. Portugalska vlada je odredila vse varnostne odredbe.

Potopljeni parniki angleški. Meseca januarja je bilo potopljenih 41 angleških parnikov, ki so bili vredni okoli 40 milijonov kron ne všteti blago, ki so ga vozili s seboj. — Od 18. februarja, odkar je proglasila Nemčija blokado Anglije, je bilo torpediranih 26 angleških ladij.

Dogovor med Anglijo, Francijo ter Rusijo glede turških morskih ožin, tako poroča »Ruskoje Slovo«, je bil sklenjen že pred vojno ter sta Anglija in Francija zagotovili Rusiji izhod v odprto morje, če se reši egiptovsko vprašanje Sueškega prekopa v prid Angliji, in sicer tako, da bi vodne ceste prenehale biti mednarodna posest in prešle v angleško last. Obenem bi postala tudi bagdadska železnica mednarodna in se Rusija odpove aspiracijam na Afganistan in Tibet.

Pred Dardanelami so izkrcali Francozi in Angleži vojaštvo.

Turška vlada se je posvetovala, ali naj bi se preselila iz Carigrada, ker je ogrožena, v Odrin ali v Malo Azijo v Bruso. Odločila se je za Bruso, kjer je mogoče lažje preskrbljevanje z živili.

Zedinjene države bodo odločno protestirale. Obče mnenje je ter tudi ameriška poročila pravijo, da bodo Zedinjene države izročile Angliji odločno noto, ki bo zahtevala spremembo glede oviranja trgovine. Angleški listi pa izjavljajo, da se Angleži ne bodo ozirali na proteste.

Poostritev spora med Kitajsko in Japonsko. Japonska je predložila Kitajski jako dalekosežne zahteve, kakor smo poročali zadnjič. Pogajanja niso uspela.

Najboljša žensk.

Izmed kreposti žensk je najplemenitejša gotovo nje uslužnost pri nesrečah, nezgodah, boleznih in trpljenjih, in za to je najboljša ženska ona, ki ve najprej pomagati v domači rodovini, ako mož ali otroci nenadoma obole ali si s prehlajenjem, prepihom, prenaporom itd. nakopilejo kako bolezen.

Ako gre torej za revmatične bolečine, ranitve, izpuščaje, zmečkanine, vratne bolečine ali glavobol, bodo pač skoro vse ženske segle po Fellerjevem bolečine

Spor se je še poostiril, dasi se je bilo na-dejati, da bo tripelententa imela toliko moči nad svojo zaveznico, da jo prisili, da se odreče preširnemu željam. Japonska odklanja vmešavanje tripelentente v njene zadeve in celo nasvete Zedinjenih držav ne mara poslušati. Japonska je naznanila Kitajski, da izkrci vojaštvo na severoizhodu Kitajske v obrambo japonskih trgovskih interesov. Koncesije, ki jej jih dajejo Anglija, Rusija in Francija so premalenkostne.

Vestnik organizacij.

Občni zbor podružnice lesnih delavcev v Ljubljani se bo vršil v nedeljo dne 7. marca t. l. ob 9. dopoldne v salonu gostilne pri »Levu« na Marije Terezije cesti z običajnim dnevnim redom. Polna in točna udeležba je dolžnost!

Trbovlje. Iz tukajšnje knjižnice podružnice Unije rudarjev imajo nekateri člani že dalje časa izposojene knjige, ki jih naj čimprej oddajo v knjižnici. Vljudo prosimo, da stori vsakdo svojo člansko dolžnost ter nam s tem olajša delovanje.

Listnica uredništva in upravištva.

Št. Vid pod Juno. J. K. Da, smo prejeli, hvala. Žal, da moramo porabo odložiti. Kar želite Vam pošljemo.

Labinj (Istra). Želeti bi bilo, da se člani skupine »Labinj« Unije rudarjev porigajo za to, da nam bo tamošnji blagajnik list plačeval, ker bi sicer bili prisiljeni pošiljanje lista ustaviti. Ako že blagajnik noče upoštevati reda, tedaj naj bi vsaj člani upoštevali, da nam tiskarna lista ne tiska zastoj. Sploh pa bi v tem oziru prosili nekoliko reda. Kajti list jemati, plačati pa nič, je skrajna brezvestnost. Če ne bo v kratkem reda, bomo o ti zadevi izpregovorili še nekoliko jasneje!

Labinj: P. B. Dotične italijanske brošure, ki sem ti jih svoj čas osebno izročil in ki si jih že zdavnaj oddal, mi še nisi plačal. Ker pismeno drezanje kakor se zdi pri Tebi ne zaleže ničesar, prosim tem potom, da mi stvar končno poravnaš. Čas je že! — Tokan.

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

A. & E. Skaberné, Ljubljana

Mestni trg št. 10.

Specijalna trgovina pletenin in trikotaže.

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, telovniki, triko jopice, srajce in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena i. t. d.

Odeje iz velblodje dlake. Tetra perilo. Spalne vreče.

Plašči in predpasniki za strežnice Rdečega križa. Volna za pletenje.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 . . .	K 740.000.000.—
Vlog	„ 44.500.000.—
Rezervnega zaklada	„ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

:: Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. ::

tolažečem rastlinskem esenčnem fluidu z znamko »Elsa fluid«, ki ga imajo vedno doma.

Utegnilo bi biti našim bralcem koristno izvedeti, kako piše o tem znana pesnica Pavel Marija Lacroma pl. Eger Schmitzhansen: »Usojam se Vam povedati, kako dobro mi je Vaš od baronice Freitagh izročen fluid z znakom »Elsa fluid« storil za mojo obrazno nevralgijo. Sprejmite izmed velikega števila do najtoplejše zahvale obvezanih ljudi iskreno zahvalo.«

Fellerjev »Elsafluid« je pa pri ženskah jako priljubljen tudi za lepotilo proti

pegam, lisam, ogrcem in za negovala las, proti izpadanju in prhljaju. Dela zdravo lasišče, belo mehko in čisto kožo na obrazu in rokah in povsod izkazuje osvežujoč in poživljaljoč učinek.

Naročite si 12 steklenic za 6 kron franko od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 334 (Hrvatsko). To izborna domače zdravilo smo poskusili sami in je našim bralcem moremo priporočati najtopleje, kakor tudi Fellerjevo milo odvajajoče rabarbarske kroglice z znamko »Elsa kroglice«, 6 škatlic franko za 4 K 40 vin.

... filir.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje.
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne.
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Robida Ivan splošno zdravljenje	11—12	2—3	Dalmat. ul. št. 3, pritlič.
Dr. Bock Emil očesne in ušesne bol.	10—12	2—3	Frančišk. ul. št. 4. pritličje
Dr. B. Ipavic	10.—12. dop.		Mestni trg.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne.

S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Okrajna bolniška blagajna v Zagorju.

Vabilo
na

občni zbor okrajne bolniške blagajne v Zagorju

ki se bo vršil

v nedeljo dne 14. marca
t. l. ob 2. popoldne v
gostilniških prostorih g.
Jos. Repovža v Zagorju.

Dnevni red:

1. Poročilo poslovanja v letu 1914.
2. Poročilo računskega sklepa za leto 1914.
3. Raznosterosti.

Zagorje, dne 3. marca 1915.

Načelnik:

Rih. Ranzinger.

NB.: Legitimacije za občni zbor je seboj prinesiti.

UČITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA, Franciškanska ulica št. 6.
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, župan-
stva in urade. Najmoder-
nejše plakate in vabila za
.. shode in veselice. ..

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za
tiskanje listov, knjig, bro-
.. šur, muzikalij itd. ..

Stereotipija. Litografija.

Mlado, staro,
Vsak pove:

Ta pa je za me!
Ker se samo z njim krepčam,
vedno zdrav želod'c imam!

Varujte se

ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rast-
linske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Postavno varovano.

Najboljši nakup vsakovrstnega mo-
dernega in trpežnega obuvala je v

zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^o.

Ljubljana, na Bregu št. 20

(Cojzova hiša).

Varstvena znamka.

Cene za moške K 14.—, 17.—, 20.—.
" " ženske " 12.—, 15.—, 18.—.
" " dečke 36/39 " 10.—, 12.—.
" " otroke št. 22-25 26-28 29-31 32-35
K 5.—, 6.—, 7.—, 8.—.

: **Garantirana kakovost.** :
Cenejše vrste od K 1-50 naprej.

Kupujte in naročajte pri trdkah,
ki inserirajo v „DELA VEC“.

OKRAJNA BOLNIŠKA BLAGAJNA V ZAGORJU OB SAVI.

Pisarna: V poslopiju Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so
od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dopoldne.	Z a čl a n e :
Dr. Tomo Zarnik v Zagorju.	od 9. do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotedrež, Aržiše St. Lambert in Kolovrat
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izvzemši člane iz predilnice
Dr. Karol Wisinger, v predilnici v Gradcu pri Litiji	od 8. do 9. ure	Za člane iz predilnice v Gradcu pri Litiji
Dr. Rudolf Repič, Št. Vid pri Zatični	od 9. do 11. ure	V sodnem okraju Višnjagora

Člani iz občin Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se mo-
rajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika. Člani iz predilnice se iz-
kažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnjagora, se morajo pri
zdravniku izkazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član
sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpol-
njeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pri-
tožbami se je obračati na načelnika blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta št. 17

priporoča svojo bogato zalogo

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe zastoni in franko.

šivalnih strojev

in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler.

